

❁ Capitolul doi ❁

Un nor de fum

1

La sfârșitul lui noiembrie 1724, reverendul Gilbert s-a dus să se alătore Creatorului său – sau Creatorilor, cum ar fi spus el – și, până la începutul noului an, tata numise deja un nou paroh, un anume Thomas Shales, care fusese înainte pastor în Middlesex. Acest Shales era membru al Societății Regale și publicase o carte intitulată *Calitățile plantelor și aerelor*, pe care noi o citiserăm și o admiraserăm. El și cu tata luaseră parte, ca martori, la experimentul în care deținuții fuseseră infectați cu vărsat de vânt și corespondaseră pe tema flogisticului. Amândoi erau discipoli ai lui sir Isaac Newton, deci nu era deloc de mirare că Shales fusese prima alegere a tatei.

Tănărul-minune venise curând să-și prezinte omagiile tatei. Eram foarte încântată la gândul că aveam să-l întâlnesc, însă, în schimb, fusesem pusă să studiez o bucată lungă din Paracelsus și mi se spusese să rămân în laborator.

În duminica următoare, doamna Gill și cu mine ne-am dus la biserică, unde stranele erau neobișnuit de pline, iar pristolul – împodobit cu ghiocei. Când organistul cel plăpând a scos prima notă disonantă, ușa sacristiei s-a deschis și l-am văzut pe noul paroh plecând capul ca să nu se lovească de pragul de sus. Așadar, primul lucru care m-a șocat a fost înălțimea lui, iar cel de-al doilea – tinerețea; nu i-am dat mai mult de treizeci de ani. Purta o sutană apretată, iar peruca bine pieptănată îi încadra trăsăturile osoase și severe. Vocea îi era fermă și i se adresa Domnului ca și cum ar fi vorbit cu un prieten de încredere, într-un fel foarte diferit de intonațiile tânguioase ale reverendului Gilbert.

Shales n-a urcat în amvon pe durata predicii, ci a rămas destul de aproape de mine, sub arcul pristolului. Nu m-am putut abține să nu mă uit la fața lui, alcătuită din planuri și unghiuri neobișnuite. Fruntea proeminentă se înălța deasupra ochilor adânciți în orbite, maxilarul îi era pronunțat, iar buzele strânse într-o linie fermă. Vorbea, fără să se folosească de notițe, despre plăcerea de-a se afla la Selden, laudându-i pădurile și dealurile vălurite. Spunea că exista deja o legătură între el și Selden, pentru că și fosta lui parohie era situată pe Tamisa, deși mult mai aproape de Londra. Chiar la sfârșitul predicii, când a zâmbit, liniile aspre ale feței sale s-au frânt și s-a uitat drept la mine. M-am bucurat să fiu desprinsă așa din mulțime, dar apoi am observat că, în momentele de reflecție tăcută, privirea îi era goală și la un moment dat s-a sprijinit de perete, parcă de teamă să nu cadă.

Reverendul Shales mă intrigase atât de tare, încât am fost uimită să descopăr că slujba se terminase. Ultima oră mă schimbuse. Eram mai trează și pielea

mă furnica. Mă rodea faptul că nu fusesem niciodată învățată să fac o reverență așa cum se cuvine și că aveam să mă fac de râs când aveam să-l întâlnesc în pridvorul bisericii. Dar el mi-a zâmbit cu multă amabilitate, m-a ținut strâns de mână o clipă și mi-a spus că auzise lucruri grozave despre mine de la tata. Obrajii mi-au luat foc, fiindcă habar n-aveam cum să răspund la un compliment, și m-am grăbit să plec, gândindu-mă cu teamă cum ar trebui să mă port data viitoare când aveam să ne întâlnim.

2

Mă luase așadar prin surprindere. În ultima zi din ianuarie, tata și cu mine am pornit la plimbare după-amiaza devreme. Gill aprinsese un foc în livadă, așa că aerul era înțepător din cauza fumului de lemn; chiciura se adunase în micile făgașe de pe cărare, iar frigul mi se strecura prin găurile din ghete. Mă gândeam cu jînd la bucătăria în care o lăsasem pe doamna Gill stând lângă vatră, cu fustele ridicate și pulpele goale în dogoarea vâlvătăii.

Tata nu simțea niciodată temperaturile scăzute, chiar dacă avea nasul vânăt. Uneori se oprea, înălța capul și asculta foșnetele ușoare din pădure, în timp ce eu mă lăsam de pe un picior pe celălalt și îmi strângeam brațele pe piept. Când am ieșit de pe cărare, s-a oprit brusc și a privit în jos spre două ciuperci acoperite de promoroacă. A răsturnat una din ele cu vârful de alamă al bastonului, ca să i se vadă piciorul alb.

— *Lepista Nuda*. Enumeră-i părțile, Emilie.

— Pălărie, înveliș, lamele...

— În latină.

— *Lamellae, stipe, volva...*

Cuvintele cădeau în tăcere, precum pietrele. Tata a oftat.

— Enumeri părțile ciupercii ca și cum nu ți-ar păsa de ele, Emilie. Acum, explică-mi faptul că până și studiul ciupercilor ilustrează existența unui Dumnezeu inteligent și puternic.

M-am uitat la ciupercă. Era... o ciupercă, dar mi-am amintit de o vreme, nu demult, când până și o ciupercă m-ar fi umplut de mirare, pentru că știam că Dumnezeu pătrunde în orice, în fiecare centimetru al spațiului, în fiecare particulă, picătură de apă sau scânteie. Am spus monoton :

— Asta pentru că ciuperca își îndeplinește perfect funcția.

— Pari enervată. Ai impresia că le știi pe toate, dar ești doar la începutul cunoașterii. Nu avem voie să ne odihnim, Emilie, până nu le înțelegem pe toate. O ciupercă e ușor de studiat – o putem tăia și privi la microscop și, dacă se ofilește, putem culege alta a doua zi. Dar secretele esențiale ale vieții, ale focului, ale apei ne scapă încă, în ciuda eforturilor uluitoare ale lui sir Isaac.

Încetasem să mai ascult, pentru că auzisem un zgomot de rămurele rupte, iar apoi a apărut reverendul Shales, înfodolit într-o haină amplă, cu partea de jos a feței ascunsă în gulerul înalt, cu un sac atârnat pe umăr și vârfurile degetelor albite de frig.

— Îmi cer iertare, a zis el scoțându-și pălăria, v-am auzit vocile.

Din câte îmi aduceam eu aminte, aceasta era prima oară când tata și cu mine eram deranjați din plimbarea

noastră, chiar dacă se mai întâmpla uneori să dăm peste copii din sat sau să auzim zgomotul unor pași care se retrăgeau grăbiți. Era limpede că tatei avea să-i displacă întreruperea, dar când l-am privit în față pe Shales, m-am înspăimântat. Deși zâmbea, în ochi îi stăruia aceeași privire tristă ca în biserică. Mi-am dat seama că avea într-adevăr nevoie să-i vorbim.

— Ce duceți în sac? l-am întrebat.

A bâjbâit după funie. Dinăuntru se simțea un miros de lemn proaspăt tăiat, fâșii cârlionțate de scoarță și specimene tăiate din crengile căzute.

— Studiez scoarța, mi-a răspuns, și scopul ei în respirația plantelor. De când am venit la Selden am găsit lucruri de mare preț în pădurile acestea.

— Sunt ușurat să aud asta, a zis tata. Îi spun întruna lui Emilie că pe o rază de o milă în jurul Seldenului e material de studiu cât pentru o viață.

Apoi a pornit mai departe, sprijinindu-se cu toată puterea în baston, ca să-și mențină echilibrul pe pământul înghețat.

Cărarea era prea îngustă ca să mergem unul lângă altul, dar Shales se ținea aproape de umărul meu și, la un moment dat, s-a întins înainte ca să dea la o parte din drum un rug.

— V-am citit cartea, am spus eu. Detaliile observațiilor dumneavoastră asupra respirației plantelor sunt extraordinare. Și ilustrațiile... sunt făcute de dumneavoastră?

— Da, sunt făcute de mine. Mă tem că desenele acelea au fost o distracție. Mi-au luat atât de mult timp, încât mi-am neglijat cercetarea.

— Sunt foarte clare. Foarte delicate.

— Disponerea frunzelor plantelor este atât de complicată, încât necesită multă muncă de simplificare. Dumneavoastră desenați, domnișoară Selden?

La câțiva pași înaintea noastră, tata asculta ca un uliu.

— Desenez, dar nu prea bine. Nu prea am răbdare.

— Tatăl dumneavoastră mi-a spus că-l asistați la investigațiile asupra naturii focului. Vă veți publica descoperirile?

M-am oprit atât de brusc, încât m-a apucat de cot ca să nu ne ciocnim. Ochii îi erau de un gri verzui, precum acela al apelor liniștite, dar fața îi era luminată de interes. Chiar credea că aș fi în stare să scriu o lucrare despre natura focului.

Tata s-a întors și ne-a privit de sub perucă.

— Ideile noastre sunt doar pe jumătate formate, așa că nu suntem în măsură să le publicăm. Apoi a arătat cu bastonul printre copaci. Pe aici mergem noi spre casă, Shales.

Shales a făcut o plecăciune. Am încercat să găsec niște cuvinte care să-l mai rețină puțin, dar tata se îndepărta. N-am putut decât să-i întind o mână înmănușată. Lumina pălise și, când m-am uitat în urmă, Shales era doar o umbră printre copaci.

Tata nu mi-a vorbit tot drumul spre casă. Habar n-aveam ce făcusem ca să-l enervez și, oricum, eram prea preocupată ca să-mi pese. Tânjeam să alerg după Shales, să-l invit la Selden și să prelungesc conversația aceea care-mi deschisese posibilități dintre cele mai neașteptate. În schimb, când am ajuns la baza treptelor ce duceau spre terase, i-am spus că mă duc să mă încălzesc la focul făcut de Gill. Astfel, în vreme ce tata înainta cu greu spre casă, am ocolit pajiștea de jos și am alergat spre livadă, cam o jumătate de acru de meri plantați în secolul trecut de un Selden iubitor de plante și ocrotit de Carol I (un Selden aflat de partea